

**ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНО ОРІЄНТОВАНИХ
ЗАСОБІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ
(В УМОВАХ КАРАНТИНУ 2020 Р. В УКРАЇНІ)**

Староста В. І.

Україна, м. Ужгород, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Діяльність закладів освіти весною 2020 р. зазнала суттєвих змін, оскільки спрямована на виконання постанови Кабінету Міністрів України «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARSCoV-2» (від 11 березня 2020 р. № 211, від 2 квітня 2020 р. № 255). В умовах карантину стався вимушений перехід усіх здобувачів освіти на дистанційне навчання, що уможливило виявлення його переваг, недоліків, засобів і проблем запровадження тощо.

Дане повідомлення висвітлює використання комп'ютерно орієнтованих засобів дистанційного навчання в умовах карантину 2020 р. в Україні на прикладі ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (далі УжНУ) за результатами опитування студентів.

Емпіричне дослідження проводили на базі УжНУ, який належить до класичних університетів України, є одним із найбільших та кращих університетів Карпатського регіону (http://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-about_us). Використовували розроблену автором анкету для студентів, яка містить питання щодо загальних відомостей про респондентів та питання, які стосуються дистанційного навчання та онлайн тестування.

Деякі питання анкети:

1. Вчені описують переваги та недоліки моделей **традиційного** аудиторного навчання (лекції, практичні, контрольні тощо) у режимі віч-на-віч (face-to-face), **дистанційного** навчання (distance learning) у режимі онлайн/офлайн (відеолекції, е-практичні, онлайн контрольні тощо) та

змішаного навчання (blended learning), що поєднує найбільш сприятливі аспекти традиційного навчання (віч-на-віч) та дистанційного навчання. Але поєднання може бути різне, або ніяке взагалі. Яке ж поєднання моделей навчання, на Вашу думку, має бути у вищій школі:

- для очної форми навчання?
- для заочної форми навчання?

Відповідь за шкалою: 1 (тільки традиційне); 2 (переважно традиційне); 3 (половина традиційне, половина дистанційне); 4 (переважно дистанційне); 5 (тільки дистанційне).

2. Який, на Вашу думку, рівень ефективності щодо здобування знань, формування умінь та навичок студентів для наступних моделей навчання у вищій школі?

3. Який, на Вашу думку, рівень психологічної комфортності (задоволеність, привабливість) студентів для наступних моделей навчання у вищій школі?

4. Який, на Вашу думку, рівень доцільності, корисності щодо професійного та особистісного розвитку студентів для наступних моделей навчання у вищій школі?

5. Який, на Вашу думку, рівень мотивації навчання студентів для наступних моделей навчання у вищій школі?

Для питань 2-5:

- Традиційне навчання у режимі віч-на-віч.
- Дистанційне навчання.
- Змішане навчання.

Відповідь за п'ятибальною шкалою: рівень 1 (відсутній або дуже низький); 2 (низький); 3 (середній); 4 (достатній); 5 (високий).

Анонімне онлайн опитування студентів з використанням Google Forms проводили спільно з аспірантами під час вивчення курсу «Інновації в сучасній

педагогіці», «Інновації в сучасній педагогіці, організація та проведення навчальних занять», аби майбутні викладачі вищої школи на практиці самі використовували сучасні методи опитування, а також усвідомили важливість виявлення ставлення студентів до різних аспектів освітнього процесу у вищій школі. Опитування триває і зараз, оскільки продовжено карантин і студенти досить активно відповідають на питання анкети. Наразі до онлайн опитування долучились 562 студенти різних років навчання, серед них 23,3% чоловічої і 76,7% жіночої статі; вік від 17 до 39 років; 39% здобувають педагогічні, а 61% – інші спеціальності.

Розглянемо відповіді студентів на одне з питань анкети:

Укажіть кількість Ваших навчальних дисциплін, з яких під час карантину використані наступні комп'ютерно орієнтовані засоби дистанційного навчання як джерела навчальної інформації, поточних та контрольних завдань і т. п. для студентів:

- Е-ресурси наукової бібліотеки УжНУ;
- платформа Moodle (сайт е-навчання УжНУ);
- інші платформи дистанційного навчання (Google Classroom, Zoom тощо);
- Email/Е-пошта;
- соціальні мережі (YouTube, Facebook тощо);
- месенджери (Viber тощо);
- персональний сайт викладача;
- інше.

Відповідь за п'ятибальною шкалою: 1 (жодна дисципліна/дуже мала частина), 2 (мала частина); 3 (майже половина); 4 (більша частина); 5 (переважна більшість/усі дисципліни).

Для узагальнення результатів нами просумовані відповіді 1 (жодна дисципліна/дуже мала частина) із 2 (мала частина), а також 4 (більша частина)

із 5 (переважна більшість/усі дисципліни). Отримані результати представлені на рис. 1.

Дослідження показує, що основним комп'ютерно орієнтованим засобом дистанційного навчання для більшості дисциплін під час карантину 2020 р. є платформа (система) Moodle на сайті електронного навчання УжНУ (<https://e-learn.uzhnu.edu.ua/>).

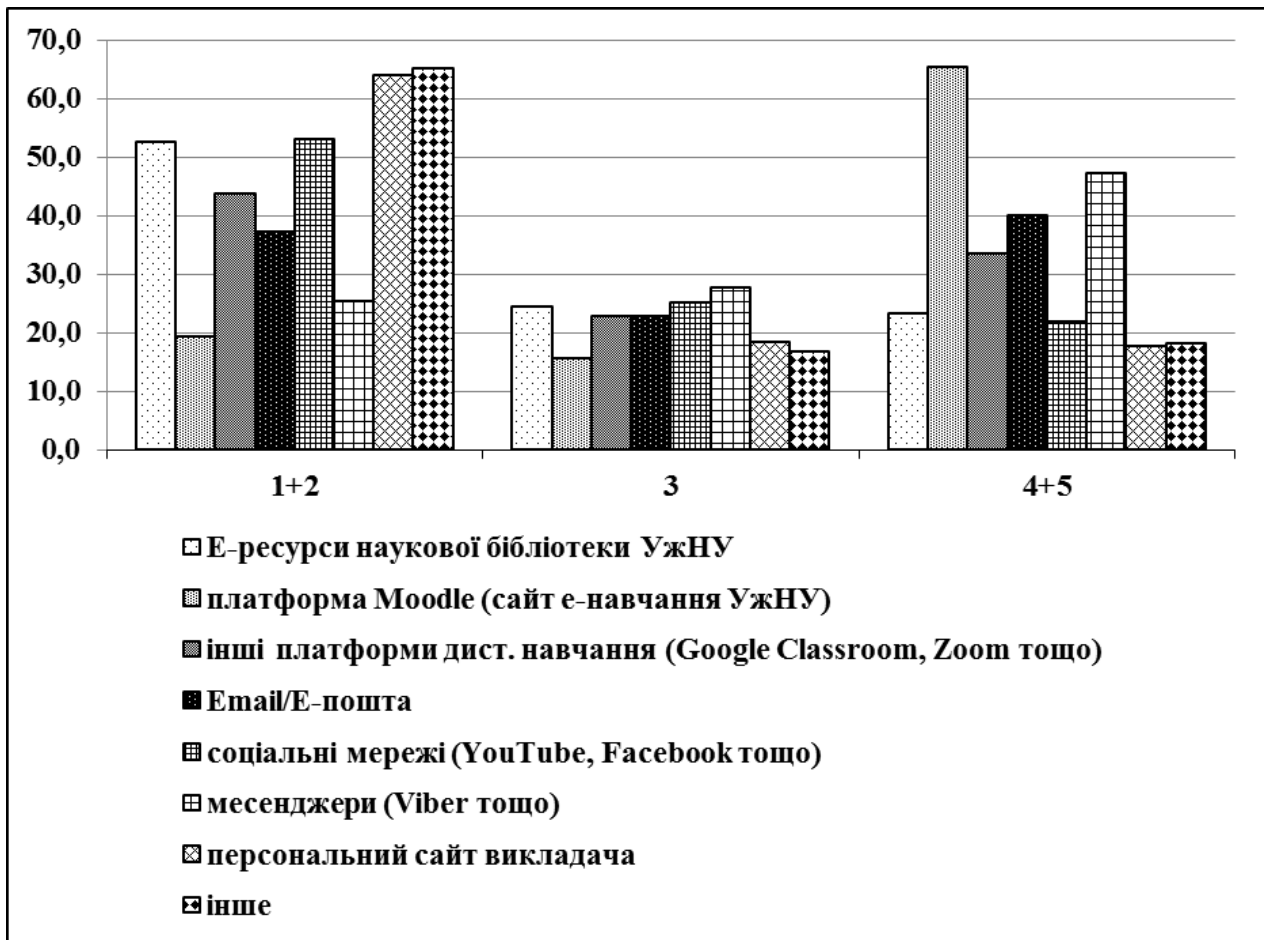

Рис. 1. Результати відповідей (у %) студентів на питання: «Укажіть кількість Ваших навчальних дисциплін, з яких під час карантину використані наступні комп'ютерно орієнтовані засоби дистанційного навчання як джерела навчальної інформації, поточних та контрольних завдань і т. п. для студентів».

MOODLE (Modular Object Oriented Distance Learning Environment) – це система управління навчальним контентом (LCMS – Learning Content

Management Systems). За допомогою даної системи можна створювати електронні навчальні курси і проводити як аудиторне (очне) навчання, так і навчання на відстані (заочне/дистанційне) (Ю. Триус, І. Герасименко, В. Франчук, 2012) [1, с. 7].

Далі за поширеністю викладачі використовують месенджери (Viber тощо), які дають можливість створювати навчальні групи і оперативно обмінюватися інформацією.

Електронна пошта та інші платформи дистанційного навчання (Google Classroom, Zoom тощо) також активно долучаються викладачами університету для проведення освітнього процесу. Зазначимо, що, як правило, навчальна комунікація студент-викладач реалізується з використанням паралельно кількох комп'ютерно орієнтованих засобів дистанційного навчання.

Меншу поширеність спостерігаємо у використанні соціальних мереж (YouTube, Facebook тощо), е-ресурсу наукової бібліотеки УжНУ та персональних сайтів викладачів. Серед інших можливих засобів називалися Skype, Google Meet, Quizlet, Kahoot!, LearningApps, Mentimeter.

Отже, проведене емпіричне дослідження за результатами анонімного онлайн опитування студентів показує, що в умовах карантину 2020 р. в Україні навчальна комунікація студент-викладач в УжНУ реалізується з використанням паралельно кількох комп'ютерно орієнтованих засобів дистанційного навчання, серед яких найбільш поширена платформа (система) Moodle на сайті електронного навчання університету.

Література

1. Триус Ю. В., Герасименко І. В., Франчук В. М. Система електронного навчання ВНЗ на базі MOODLE: Методичний посібник. За ред. Ю.В. Триуса. Черкаси: ЧДТУ, 2012. 220 с.